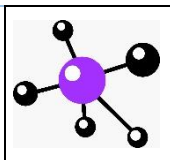

Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра
високотемпературних
матеріалів та порошкової
металургії

ІНЖЕНЕРНЕ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>13 Механічна інженерія</i>
Спеціальність	<i>G8 Матеріалознавство</i>
Освітня програма	<i>освітньо-професійна програма “Інженерія порошкових та композиційних матеріалів” (2026)</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів ECTS, 150 годин, з них 14 годин лекцій, 8 годин практичних занять, 128 годин самостійної роботи</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен / Модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>roz.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: <i>к.т.н., доцент, Троснікова Ірина Юріївна, mail: itrosnikova@gmail.com</i> Практичні заняття: <i>к.т.н., доцент, Троснікова Ірина Юріївна</i>
Розміщення курсу	<i>Інженерне матеріалознавство – Google Диск</i>

• Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчаючи дисципліну, здобувачі вищої освіти узагальнюють власні знання з різних дисциплін та долучаються до світового досвіду використання матеріалів з урахуванням знань щодо вивчення зв'язку між хімічним складом або природою матеріалу, технологією обробки, мікроструктурою та властивостями матеріалів.

Предметом навчальної дисципліни є використання отриманих знань при проектуванні та створенні матеріалів з необхідним комплексом експлуатаційних характеристик.

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти загальних та фахових компетентностей, зокрема: здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатності виявляти та ставити проблеми в сфері матеріалознавства, приймати ефективні рішення для їх вирішення; здатності до критичного аналізу та прогнозування характеристик нових та існуючих матеріалів, параметрів процесів їх отримання і обробки та використання у виробі (або у виробничих умовах); здатності обґрунтовано здійснювати вибір технологій виготовлення, оброблення, випробування матеріалів і виробів, для конкретних умов експлуатації; здатності організовувати та здійснювати комплексні випробування матеріалів і виробів; здатності застосовувати системний підхід для розв'язання прикладних задач

виготовлення, обробки, експлуатації та утилізації матеріалів та виробів; здатності розробляти та реалізовувати проекти в сфері матеріалознавства, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти; здатності аналізувати та прогнозувати фізико-механічні властивості порошкових композиційних та наноструктурованих матеріалів.

Після засвоєння навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати наступні результати: розуміти та застосовувати принципи системного аналізу, причинно-наслідкових зв'язків між значущими факторами та науковими і технічними рішеннями в контексті існуючих теорій; виявляти, формулювати і вирішувати матеріалознавчі проблеми і задачі; вільно спілкуватись державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності у сфері матеріалознавства та ширшого кола інженерних питань, презентації результатів досліджень та інноваційних проектів; застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач матеріалознавства; приймати ефективні рішення в нових ситуаціях або непередбачуваних умовах з урахуванням їх можливих наслідків, оцінювати і порівнювати альтернативи, оцінювати технічні, економічні, екологічні та правові ризики; наукові навички у галузі інженерії для того, щоб успішно проводити наукові дослідження як під керівництвом так і самостійно; розробляти та реалізовувати проекти у сфері матеріалознавства та дотичних до матеріалознавства міждисциплінарних напрямів, визначати цілі та потрібні ресурси, планувати роботи, організовувати роботу колективу виконавців, здійснювати захист інтелектуальної власності; використовувати сучасні методи для виявлення, постановки та розв'язування винахідницьких задач в галузі матеріалознавства; формулювати та розв'язувати науково-технічні задачі для розробки, виготовлення, випробування, сертифікації, утилізації матеріалів, створення та застосування ефективних технологій виготовлення виробів; планувати і виконувати експериментальні матеріалознавчі дослідження, обирати відповідні обладнання та методики, здійснювати статистичну обробку і статистичний аналіз результатів експериментів, обґрунтовувати висновки; обґрунтовано призначати та контролювати показники якості матеріалів та виробів; проектувати нові матеріали, розробляти, досліджувати та використовувати фізичні та математичні моделі матеріалів та процесів; здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні концепції менеджменту та ділового адміністрування; розв'язувати прикладні задачі виготовлення, обробки, експлуатації та утилізації матеріалів та виробів; розробляти комплексний дизайн нових матеріалів і виробів на їх основі з урахуванням експлуатаційних властивостей та умов використання.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна викладається в першому семестрі підготовки за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів. Для успішного засвоєння дисципліни, студент повинен володіти набором компетентностей бакалаврського рівня, зокрема:

- здатністю виявляти та ставити проблеми в сфері матеріалознавства, приймати ефективні рішення для їх вирішення;
- здатністю до критичного аналізу та прогнозування характеристик нових та існуючих матеріалів, параметрів процесів їх отримання і обробки та використання у виробі (або у виробничих умовах);
- здатністю обґрунтовано здійснювати вибір технологій виготовлення, оброблення, випробування матеріалів і виробів, для конкретних умов експлуатації;
- здатність організовувати та здійснювати комплексні випробування матеріалів і виробів;
- здатність застосовувати системний підхід для розв'язання прикладних задач виготовлення, обробки, експлуатації та утилізації матеріалів та виробів.

Дисципліна забезпечує розширення інженерного кругозору в галузі матеріалознавства та інженерії матеріалів, чим формує набір компетентностей для подальшого вивчення дисциплін матеріалознавчого напрямку, а також виконання курсової роботи з дисципліни "Наукова робота за темою магістерської дисертації", практики та виконання магістерської дисертації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Дисципліна «Інженерне матеріалознавство» містить один змістовний модуль: «Інженерне матеріалознавство».

Розділ 1. Лекції 1-6. Поняття про функцію матеріалів. Взаємозв'язок структури та властивостей матеріалів. Механічні властивості, які визначають механічну функцію матеріалів.

Розділ 2. Лекції 7-10. Теплові (термічні) властивості, які визначають теплову функцію матеріалу. Електричні та магнітні властивості матеріалів, які визначають їх електромагнітну функцію. Полімери. Механічна поведінка полімерних матеріалів.

Розділ 3. Лекції 11-15. Механічні, теплові, електричні та магнітні властивості гетерофазних матеріалів. Управління структурними параметрами матеріалів в технологічних процесах.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Інженерне матеріалознавство. Метали, полімери, кераміка, композити : підручник : пер. с рус. / Яків Семенович Карпов, Валентина Віталіївна Остапчук, Олена Георгіївна Попова, Ігор Михайлович Тараненко ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут" ; за ред. Яків Семенович Карпов. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т", 2020. – 383 с.
2. Дубовий О.М. Інженерне матеріалознавство: підручник / О.М.Дубовий, Ю.А.Казимиренко, Н.Ю. Лебедєва, С.М. Самохін. – Миколаїв: НУК, 2009. – 444 с.
3. Лобода П.І. Спрямовано закристалізовані бориди: монографія / П.І. Лобода. – Київ, 2012. – 500 с.

Додаткова література:

4. Механіка руйнування та міцність матеріалів / Під ред. акад. Панасюка В.В. – Львів: Сполом, 2007. – 1066 с.
5. Martin Heilmaier. Vorlesung Werkstofftechnik für die Studiengänge Maschinenbau und Verfahrenstechnik sowie für Lehramt an berufsbildenden Schulen / Martin Heilmaier. – Magdeburg, 2006.
6. Meetham G.W. Van der Voorde M.H. Materials for High Temperature Engineering Application / Meetham G.W. Van der Voorde M.H. – Verlag : Springer, 2000. ISBN: 3-540-66861-6. – 164 с.
7. Ashby M. F. Material Selection in Mechanical Design / M. F. Ashby. – Oxford: Butterworth-Heinemann, 2000.

Рекомендується ознайомитись зі змістом вказаних базових та додаткових джерел, більш глибоко опрацювати рекомендовані викладачем розділи, що відповідають тематиці лекцій та/чи практичних робіт. Для окремих розділів доцільно створити електронний конспект.

• Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Зміст лекційних занять

Лекція 1. Вступ. Вимоги до виконання науково-дослідних та кваліфікованих робіт. Вступ до матеріалознавства. Класифікація матеріалів за функціональним призначенням. Механічна, теплова, електрична (магнітна), фізико-хімічна та інші функції матеріалів. Поліфункціональність. Класифікація неорганічних матеріалів по хімічному складу (металеві,

неметалічні, композиційні матеріали). Можливість досягнення заданого комплексу властивостей для матеріалів різної хімічної природи. Література [1] с. 5-18, [3] с. 45-86, [4] с. 135-248, с. 430-458. Врахування хімічного складу і технології (логічна послідовність "склад – технологія – структура – властивості"). Структурні рівні матеріалу (атомно-кристалічна, дефектна, зернова та гетерофазна, мікроструктура, мезо- та макроструктура). Основні властивості, що визначаються кожним структурним рівнем. (Завдання на СРС. Поняття про структурну чутливість матеріалів.) Література [2] с. 10-63, [5] с. 53-76, с. 94-132, [6].

Лекція 3. Механічні властивості та конструктивна міцність матеріалів. Пружні властивості матеріалів. Неповна пружність. Ефект Баушингера. Пластична деформація. Природа деформаційного зміцнення. Вплив різних факторів на пластичну деформацію матеріалів. Література [1] с.56-99, [2] с. 83-122, [3]. (Завдання на СРС. Класифікація, способи визначення. Пружні властивості (модулі пружності) як основна функція матеріалу, конструкції. Кореляція модулів пружності і твердості матеріалів (приклади). (Завдання на СРС. Зв'язок між пружними модулями, акустичні властивості матеріалів.) Література [3] с. 12-66, [7] с.10-24. (Завдання на СРС. Властивості міцності матеріалів, міцність за різних видів навантаження. В'язкість руйнування (тріщиностійкість). Структурна чутливість механічних властивостей. Модуль пружності. Міцність. В'язкість. Моделювання фізико-механічних властивостей багатофазних матеріалів. (Завдання на СРС. Ефективна провідність трьохфазних композитів. Розрахунок міцності армованих композиційних матеріалів. Розрахунок пружних характеристик композитів). Література [1] с. 19-28, [7] с. 12-36, [4] с. 52-86). (Завдання на СРС. Вплив атомно-кристалічної будови фазових складових на твердість композиційних матеріалів. Література [1], [4], [7]).

Лекція 4. Частина 1. Руйнування конструкційних матеріалів. Виникнення тріщин в металах і сплавах. Характеристика втомного руйнування. Залежність міцності і в'язкості руйнування металів від їх дислокаційної субструктури. Працездатність машин і механізмів. Службові властивості. Границя витривалості деталей. Фактори, які впливають на підвищення міцності матеріалів. Література [1] с.56-99, [2] с. 83-122, [3]. (Завдання на СРС. Частина 2. Руйнування конструкційних матеріалів. Виникнення тріщин в металах і сплавах. Характеристика втомного руйнування. Залежність міцності і в'язкості руйнування металів від їх дислокаційної субструктури. Працездатність машин і механізмів. Службові властивості. Границя витривалості деталей. Фактори, які впливають на підвищення міцності матеріалів. Література [1] с.56-99, [2] с. 83-122, [3].

Лекція 5. Полімерні матеріали. Їх структура та властивості (Завдання на СРС. Фізична модель процесу спікання (теплопередачі, ущільнення, росту зерна, капілярного транспорту за умови спікання в присутності рідинної фази, самоармування), математичний опис процесів що впливають на формування пористої і зерненої структури, морфологію та хімічний склад фазових складових композиційного матеріалу). Література [1] с.65-72, [2] с. 103-116, [3], [5].

Лекція 6. Теплоємність матеріалів, її температурна залежність. Функція теплопоглинання. Теплопровідність і температуропровідність матеріалів, діапазон значень теплопровідності. (Завдання на СРС. Теплопровідні і теплоізоляційні матеріали.) Література [1] с. 157-165, [7] с. 7-18. Термічне розширення матеріалів, залежність від температури і природи міжатомних сил. Анізотропія коефіцієнту лінійного розширення). (Завдання на СРС. Функціональне призначення термдеформацій.) Література [1], [2] с.150-172, [5] с.157-165).

Лекція 7. Електричні властивості матеріалів. Провідність на атомному рівні та моделі атомних зв'язків. Температурні залежності електричного опору. Фактори, що впливають на рухливість носія заряду. Література [4], [6], [7]. (Завдання на СРС. Магнітні властивості, феромагнетики. Основні параметри петлі гістерезису, магнітом'які та магнітотверді матеріали. Структурна чутливість електричних і магнітних властивостей). Література [1] с.85-99, [6] с.7-18, [7] с.20-36. (Завдання на СРС. Середньоквадратичні значення інтенсивності фізичних полів в неоднорідних матеріалах, оцінка критичних параметрів).

Література [4] с.22-35, [6] с. 52-86, [7] с.10-24. (Завдання на СРС. Оптимізація структури і комплексу властивостей твердих сплавів. Тверді сплави та псевдосплави як конструкційний і зносостійкий матеріал. Література [1] с. 11-20, [2] с.23-45).

Зміст практичних занять

Основні завдання циклу практичних занять є формування у студентів уявлень про взаємозв'язок між електронною будовою, структурою та властивостями матеріалів; отримання комплексу знань про керування властивостями матеріалів та виробів з них на основі фундаментальних знань, підкріплених практичними завданнями з відповідними розрахунками.

Заняття 1. Практична робота №1. Методологія застосування міжнародних пошукових систем за темою магістерської дисертації. Накопичення і аналіз літературних даних (2 години). (Завдання на СРС. Практична робота №2. Будова атому та хімічний зв'язок в речовинах. Практична робота №3. Кристалічна будова твердих тіл).

Заняття 2. Практична робота №4. Взаємозв'язок між густиною та параметром кристалічної ґратки металів з різними типами структури (ОЦК, ГЦК та ГПУ ґратками) (2 години). (Завдання на СРС. Практична робота №5. Взаємозв'язок між типом хімічного зв'язку та тиском, що створюють сили поверхневого натягу на частинки порошку з різною дисперсністю. Практична робота №6. Теплові властивості металів сплавів та сполук. Задачі по розрахунку температурної залежності теплопровідності, теплоємності, коефіцієнтів термічного розширення та ін.).

Заняття 3. Практична робота №7. Правила оформлення результатів наукових досліджень. Практична робота №8. Механічні властивості гетерофазних матеріалів в залежності від концентрації фазових складових та їх природи (2 години). (Завдання на СРС. Практична робота №9. Механічні властивості гетерофазних матеріалів. Розрахунок залежності міцності, твердості, модулів пружності гетерофазних матеріалів в залежності від властивостей і концентрації фаз, що складають матеріал. Практична робота №10. Теплові властивості гетерофазних матеріалів).

Заняття 4. Практична робота №11. Розрахунок узагальненої провідності гетерофазних матеріалів в залежності від властивостей і концентрації фаз, що складають матеріал. Практична робота №12. Захист матеріалів за темою магістерської дисертації (2 години).

Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів (загальна тривалість 128 годин) з дисципліни полягає в: самостійному опрацюванні літературних джерел для розширення розуміння лекційних тем, для фокусування розглянутих методів аналізу взаємного зв'язку властивостей матеріалів на власні наукові дослідження – в розрахунку 4 години на лекційне заняття = 56 годин; підготовці до виконання практичних робіт, аналізі одержаних результатів – в розрахунку 4 години на виконання практичної роботи = 16 годин; підготовці модульної контрольної роботи – 26 годин; підготовці до підсумкової атестації – екзамену (30 годин).

● Політика та контроль

6. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Система вимог, які ставляться перед студентом:

- Відвідування усіх видів занять є бажаним, але не обов'язковим, завдання пропущеного практичного заняття студент повинен виконати в час, узгоджений з викладачем.
- Під час усіх видів аудиторних занять забороняється використання мобільних телефонів у звуковому режимі, дозволяється обмежене використання месенджерів у беззвучному режимі.

- Результати виконаних практичних робіт оформлюються у вигляді звітів, написаних від руки. Звіт супроводжується формулами, розв'язком задач, які підтверджують виконання завдань та одержані результати. За дистанційної форми навчання звіт може виконуватися як «від руки», так і в будь-якому текстовому редакторі і на перевірку надається у електронному вигляді. Безпосередній захист відбувається у формі співбесіди, запитань-відповідей. У разі дистанційної форми навчання звіти з практичних робіт подаються у вигляді фото чи сканованих аркушів зошита на перевірку з подальшим обговорення у GoogleMeet.

- Заохочувальні бали можуть бути призначені за особливі успіхи у навчанні – застосування творчого підходу до виконання практичних робіт, у тому числі, використання даних для робіт з тематики власних наукових досліджень. Сумарна кількість заохочувальних балів може складати від 1 до 5 балів.

- Політикою дедлайнів передбачається необхідність своєчасного виконання завдань. Тестування за пропущену лекцію має бути пройдено не пізніше 2-х тижнів з часу пропущеної лекції. Звіти з практичних робіт виконуються і подаються на перевірку не пізніше 2-х тижнів з моменту завершення. Усі звіти з практичних робіт мають бути захищені до закінчення теоретичного навчання в семестрі.

- Усі учасники освітнього процесу: викладачі і студенти в процесі роботи вивчення дисципліни мають керуватись принципами академічної доброчесності, передбаченими «Кодексом честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»» <https://kpi.ua/code>.

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

PCO з дисципліни розроблене за типом PCO-2 і складається з двох складових:

- стартової – оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру - максимально 60 балів;
- екзаменаційної – оцінювання окремих завдань на екзамені - максимально 40 балів.

Поточний контроль:

- активна участь у лекційних заняттях – 6 балів;
- захист звітів з практичних робіт всього максимально 24 бали – максимум 2 бали з кожної роботи.
- модульна контрольна робота у вигляді тестів - <https://forms.gle/yXb5mzWvqi86FSv48>, <https://forms.gle/Ei4yRiL9yBUy9uq49>, <https://forms.gle/Gcn7qbyZJq2RJcZD8>. Максимальна оцінка 30 балів.

Календарний контроль: відсутній.

Семестровий контроль: екзамен. Мінімальна кількість балів, з якою студент допускається до складання екзамену, складає 36 балів. Екзамен проводиться у письмовій формі. Перелік типових завдань наведено у Додатку А.

Бали за екзамен нараховуються за оцінювання теоретичних завдань (<https://forms.gle/yXb5mzWvqi86FSv48>, <https://forms.gle/Ei4yRiL9yBUy9uq49>, <https://forms.gle/Gcn7qbyZJq2RJcZD8>) - всього 20, та 2-х задач, відповідно:

- теоретичні завдання – 20 балів;
- задача 1 – 10 балів;
- задача 2 – 10 балів.

Оцінка за задачі знижується – за принципові помилки у відповіді на 7-8 балів, за неправильне використання одиниць вимірювання на 3 бали, за неправильне використання термінів на 1 бал.

Після оцінювання відповідей на екзамені (виконання екзаменаційної контрольної роботи) підсумовуються стартові бали та бали за екзамен, зводяться до рейтингової оцінки та переводяться до оцінок за університетською шкалою (таблиця).

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно

94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

8. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Результати навчання за даним освітнім компонентом, здобуті у неформальній/інформальній освіті, зокрема із використанням відкритих навчальних он-лайн курсів (Prometeus, Coursera тощо), визнаються за умови одержання відповідних сертифікатів. При цьому може бути перезарахований як освітній компонент повністю, так і його окремі складові (окремі теми, окремі лабораторні заняття). Можливість перезарахування (відповідність змісту дисципліни) та обсяг навчальних годин визначається викладачем для кожного конкретного випадку і здійснюється за процедурою, яка відповідає "Положенню про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті" (<https://osvita.kpi.ua/node/179>)."

Теми, що виносяться для самостійного вивчення, вказані у пп.5 та рекомендовано до опрацювання студентами протягом семестру.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри високотемпературних матеріалів та порошкової металургії, к.т.н.,доцентом Тросніковою Іриною Юріівною.

- **Ухвалено кафедрою високотемпературних матеріалів та порошкової металургії (протокол № 13 від 24.06.2026 р.)**

Погоджено Методичною комісією Навчально-наукового інституту матеріалознавства та зварювання ім. Є.О. Патона (протокол№8/26 від 25.06.2026 р.)

Додаток А.

Перелік типових питань (теоретичних) та приклади задач, що виносяться на екзамен

1. Основні принципи, на яких ґрунтується інженерне матеріалознавство.
2. Механічна функція матеріалів.
3. Порівняти кількість атомів в 1 см^3 матеріалу.
4. Класифікація матеріалів за функціональною ознакою.
5. Зносостійкість матеріалу.
6. Задача по розрахунку щільності упаковки атомів на гранях кристалу.
7. Класифікація матеріалів за природою хімічного зв'язку.
8. Жароміцність матеріалу.
9. Встановити, яку частину прикладеного навантаження витримують волокна в армованому матеріалі.
10. Класифікація матеріалів за технологічною ознакою.
11. Класифікація композиційних матеріалів за структурою.
12. Міцність як функція матеріалу.
13. Знайти густину хрому, якщо його період ґратки становить $0,2885 \text{ нм}$ і він має структуру об'ємноцентрованого кубу.
14. Класифікація композиційних матеріалів за типом матричної та морфологією, природою зміцнюючої фази.
15. Теплова функція матеріалу.
16. Розрахувати теоретичну міцність твердого тіла.
17. Електрична функція матеріалу.
18. Ієрархія структури матеріалів.
19. Розрахунок модуля пружності волокнистого композиту впоперек волокон.
20. Що вивчають інженерне, фізичне, теоретичне та прикладне матеріалознавство?
21. Розрахунок модуля пружності волокнистого композиту вздовж волокон.
22. Ієрархія структурних рівнів порошкових та композиційних матеріалів.
23. Критерії міцності міжатомного зв'язку.
24. Магнітні функції матеріалу.
25. Задача по розрахунку електропровідності волокнистих композитів. Визначити ефективну електропровідність армованого композиту вздовж волокон: матриця – WC , волокна – W_2C .
26. Вплив температури на механічну міцність матеріалів.
27. Моделювання структури композиційного і порошкового матеріалу.
28. Розрахунок електропровідності волокнистого матеріалу впоперек волокон.
29. Переваги та недоліки полімерних композиційних матеріалів.
30. Задача по розрахунку тиску, що створюють сили поверхневого натягу на частинки порошку.
31. Розрахунок твердості композиційного матеріалу.
32. Вплив пористості, розміру та форми пор на міцність та модуль пружності порошкових та композиційних матеріалів, взаємозв'язок між будовою діаграм стану та закономірностями.
33. Механізм зміцнення композиційних армованих матеріалів.

34. Вплив дефектності мікроструктури на фізико-механічні властивості порошкових та композиційних матеріалів.
35. Зернограничне зміцнення композиційних матеріалів.
36. Вплив пористості на модуль пружності матеріалів.
37. Вплив фазового складу на твердість та міцність спрямовано армованих волокнистих керамічних композитів.
38. Вплив ступеню дефектності на твердість монокристалів тугоплавких сполук.
39. Розрахувати твердість композиційного матеріалу, якщо відомо його фазовий склад та геометричні розміри структури.
40. Зносостійкість як функція матеріалу.
41. Структурно чутливі та структурно нечутливі фізико-хімічні властивості матеріалів.
42. Вплив форми пор на міцність порошкових матеріалів.
43. Задача на розрахунок питомої теплоємності матеріалів.
44. Механічна функція матеріалів. Вплив розміру та орієнтації зерен на міцність матеріалу.
45. Задача по розрахунку кількості атомів в одиниці об'єму та одиниці маси речовини.
46. Вплив природи, кристалографічної будови на напружено-деформований стан фазових складових армованих керамічних матеріалів.
47. Розрахунок напружень в фазових складових композиту.
48. Встановити залежність модуля пружності від фазового вмісту волокон, що розташовані вздовж та впоперек армованого композиту.
49. Розрахувати, яка кількість частинок в 1 см^3 композиту.
50. Визначити температурний коефіцієнт лінійного розширення та подовження виробів.
51. Вплив природи міжатомного зв'язку, атомно-кристалічної будови, мікроструктури та фазового складу на твердість матеріалу.
52. Розрахунок модуля пружності та міцності як функції мікроструктури армованих композиційних матеріалів.
53. Зміна пружності композиційного матеріалу під час навантаження вздовж волокон. Головні умови зміцнення композиційного матеріалу.
54. Вибрати оптимальний матеріал (Cu чи Al) для виготовлення дроту, який витримає би розтягування вказаної сили.
55. Вплив температури плавлення на модуль пружності матеріалу.
56. Теплопровідність. Вплив природи, мікро- та макроструктури матеріалу на здатність передавати тепло.
57. Вибрати матеріал для дешевих литих виробів з армованого матеріалу.
58. Розрахувати об'ємну частку пор та масову частку інфільтрованого срібла в композиті W-Cu, який використовується для електричних контактів.